

ACC. N:R M. 9546:1-3.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Lven & Gunnarsson*
Härad: *V Gönge* Adress: *Plättjö, Värjö*
Socken: *Röke* Berättat av: *G. J. Gunnarsson*
Uppteckningsår: *1944* Född år *1877* i *Röke*

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Lilla jul och lille julafven. 1-3.

L. u. F. 47.

Svar ä Trögelista L. V. F. 47.

I trakten har förekommit två ämningar
en lille jul och lille julaftron, och man
härmed kyrkdagsmässan. Kyrkdagsmäs-
sagen var lille jul och kvällen före kallades
lille julaftron. På lille julaftron äts gröt
och fisk och julstund, gussis som på julaftron
och var mycket lik denna.unga givna
guss, men fjärrare fisk kalas med de dagarna.

Lucia har ej någon som helst
tradition, men ett rim om väderet finns:
"För stubben kall, Luciamatt
så får vintern fall och blir till frostmatt"
Man släkte gärna Luciadagen och för det
mesta, eller rättare sagt kl. 3-4 på morgnarna.
Förkastat att man då före släktas be-
jan och fick man således (ge) stiga upp tidigt.

ACC. N:R M. 9546:2.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Slaktarna för i tiden voro mycket väl
bekända med net och dyck, och blaso
därfor ofta 'halofalla'. På någon en läde
antände fingo de först några stycken, därfter
mat och sedan började arbetet. Grisen
laddas levande in i strötugen, där
den slås och slacks. I stugan var vanligt
och man "slapp" fyra. Här voro 'skilskor'
och andra grejer, såsom slakt och knivar
och döms verktyg, placerade. Man skällade
först grisen, och därfter fingo alla
familjens medlemmar "placka to" av
grisen, (som gjordes med fingerna). Då det
ej fanns ett enda hår i kvar, tog man
kniven och rakade. Grisen hängdes upp
på en "nagel" i hjälke och styckades
sedan. Då slaktet var över, åt man och drack
så mycket man orkade och därfter fick
slaktarna själva (blodkon) och släk med sig hem.

Kyrkans messan firades som "lilla jul",
och var en efterspning av den riktiga
julen. På aftonen äts julmat och på
kyrkans messadagen och i samman
kyrkan, man läste en betraktelse hemma,
isjög och spelade m. m.

Julen tog slut på Knutdagen den
18 jan. "Då kommer Knut och kör julen
ut!" Man brukade kasta ut julgranen
eller ens busken man hade till jul
träd samt kalasa på god katterna
i sekssamma.

Lilla jul kom sedan som av
slutning på allt kalasandet.

För i tiden hölls även mycket
kalas med mat på såväl granar
som stäktingar.